

9. Ես Մխիթար ու Արեւիկ որդի Խոյեանայ
Հմարակեցաք (s)
10. զեկեղեցիս եւ զժամատունս շինեցաք եւ
կանգնեցաք
11. . . . եւ ամուսնաց

ԾԱՆՈԹ.— Առաջին տողը եռանկիւնի ճակատի տակ. երկրորդ տողը նորա տակը բոլորաձեւ. երրորդ տողն սկսւում է ձախ կողմից (նայողի) վարից վեր եւ ապա կամարի վերայով իջնում է դէպի աջ. չորրորդ տողը գրուած է աջ կողմից ներքեւը, իսկ հինգերորդը կեղծ խոյակի մօտ. Տասնեմէկերորդ տողը, պակաս մասը փչացած, բայց պիտի լինէր հաւանորէն «զմատուռս եւ զխաչս ի բարէխաւսութի մեզ»։ Մատուռի հիւսիսային կողմի եւ միջի արձանագրական մնացորդների համար Ա. Գիրք եր. 132։

Տես. Զալ. Բ. 204/5. Քաջերունի Արար. 1889. 447։ Ալիշան Սիսակ. 174։ Օււ. XIII. 155։ Կոստ. Վիմական Տարեգիր. 105/6։ Լալ. Այդ. Հանդ. XII. 287։ Այս մատուռ խաչքարի մօտ կայ մի ուրիշ կոտրած խաչքար այսպիսի արձանագրութեամբ.

Ես Սիսա եւ Սասն/ այս կա(նգ)նեցաք զսր նշանս ի բարէխ/աւս հաւը մեր/ոյ Սարգսի որ/կարդայք աղ/աւթս յիշեց.

Գետակով բաժանուած ձորի միւս կողմը Ներքին Ախտա կամ Գետարդ կոչուած գիւղում եղած խաչարձանների գրութիւնները.

ա) Ի թվիս Հայոց ԶԺ(Ե?) Ես Ղուկաս եւ Եղիա կ(ա)նգնեցաք ըզխաչս ի բար էխաւսութի հաւը իմոյ Տիրատէր քահանի ի

չխանութի Պոռոյ։

Մեծութիւնն է 2,60×1,22 սմ.

բ) Մօտը՝ ի թվ. 4. ԶԺԻ (s!) (=720) իշխան ութը Պոռոյ

Կամաւն այ Ես Սարգիս Գրգոր կանկնեց աք զխաչս ի բար(ե)խաւս մեզ եւ զա ? կեկք ?

Խաչի մեծութիւնն է 2,60×1,22 սմ.

գ) Ի թվ. ԶԼԹ իշխանու

թը Ամիր Հասան ես Դեղ ու այլ եղբարք կանգնեցաք զխաչս եղբաւ

դ) Կոտրած խաչքար. ի թվ ԶԺԱ.

ի յիշխանութեանս Պոռ

ոյ Ես Մխիթար ու Դեղս կա

նգնեցաք զխաչս եղբաւր մերոյ

Շաչին ի բարէ խաւս։

ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ Ա. 9.

Ա. Գրքի 58-59

Այստեղ բերուած են միայն այն արձանագրութիւնները, որոնք չեն մտել բնագրի մէջ։

ա) Լիանոսի վանքի աւերակների մօտ բացուած է մի գերեզմանաքար.

Այս է հանկիւս/տ Ըս. այ հա(ն?)ղ/իս յ4. ք. թվ. Նը։

Երկրորդ տողի մէջ անուան երրորդ տառը փչացած, իսկ հարցականով նշանակուածը կասկածելի։

բ) Գիւղի արեւելեան կողմն է Պուպուքար կոչուած մեծ եւ գեղեցիկ խաչարձանը, սպիտակ մարմարի նման քարից. հաստատուած ժայռի պատուանդանի վերայ։

Գի թուիս ԶԼԵ. Ես... (անունը չի կարդացւում) կան/գնեցի զխաչս բարէխաւս Սիմեոն քահան/աի եւ այլ աղգի մերում։

Նոյն խաչքարի առաջ, տափակ, բազալտի մոխրագոյն մի քարի վերայ գրուած է.

Այս է /հանգիւս/տ Մխիթար ք/ահանէի։

գ) Նորա մօտ կայ մի աւելի փոքր եւ հասարակ խաչքար, որ միայն թուականն ունի.

«Ի թվ. ԶԽԳ»։

Տես. Ալիշան. Սիսակ. 485։

ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ Ա. 10.

Ա. Գրքի եր. 69. 70 ծ. պատկ. 22

Տես Նաւե Յաւերուած Ա. 4. պատկ. 4.

ԿԵԶԱՌՈՅՔ

(Կաթողիկէի արեւմտեան դրան կամարների եւ կամարակալ քարի վերայ)

1. Ես Վասակ որդի Խաղբակա շինեցի զսր կաթողիկէս յաւանականութիւն եւ
2. յերկարութիւն կենաց իմ պատրոնացն Իւանէ Աթարակի եւ արեան*
3. հարազատի
4. իւրոյ Շահանշահի
5. եւ Աւագին եւ իւր մաւրն
6. պատրոն Խոչաքին եւ իմ եղ
7. բայրացն եւ որդեացն յարեւ
8. շատութիւն ինձ եւ ամուսնոյ իմո
9. Մամային մեղաց թողութիւն որք
10. երկրպագէք յիշեսցիք ի քս աղաչեմ.
11. Գրիս ընծա։ Ա. 1 աւ շինակնատուն ի ն որ աչէնքն

ԾԱՆՈԹ.— Զալ. Բ. 205 միայն անունները յիշուած։ Ալիշ. Սիսակ. 17։ Կոստ. Վիմ. Տար. 105։